

Rok obrzędowy w malarstwie polskim Włodzimierz Tetmajer

Nota biograficzna na stronie: https://pl.wikipedia.org/wiki/W%C5%82odzimierz_Tetmajer

Tytuły obrazów

- ▶ Świecone w Bronowicach
1897. Olej na płótnie. 134 x 248 cm
Muzeum Narodowe, Kraków
<http://www.pinakoteka.zascianek.pl/Tetmajer/Images/Swiecone.jpg>
- ▶ Procesja w Bronowicach
1900. Olej na płótnie. 114 x 174 cm
Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, Warszawa
<http://www.pinakoteka.zascianek.pl/Tetmajer/Images/Procesja.jpg>

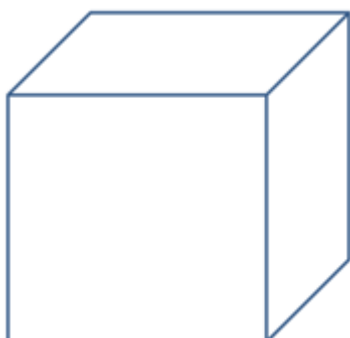

Podsumowanie lekcji

Instrukcja

Proszę wyciąć kostkę dwa razy dla każdego zespołu, następnie na jednej wyciąć i przykleić hasła, na drugiej odpowiedzi. Skleić kostkę. Zadaniem uczniów jest dopasowanie hasła do definicji np.:

Obrzęd – zespół zakorzenionych w tradycji, najczęściej określonych przepisami, czynności i praktyk o znaczeniu symbolicznym, towarzyszących jakiejś uroczystości o charakterze związanym z charakterem społeczności

Obrzęd	zespół zakorzenionych w tradycji, najczęściej określonych przepisami, czynności i praktyk o znaczeniu symbolicznym, towarzyszących jakiejś uroczystości o charakterze związanym z charakterem społeczności
Obrzęd doroczny	wszelkie nieinstynktowne, prowadzone w sposób nieracjonalny (w znaczeniu trybu działań dążących do określonego celu) ludzkich, indywidualnych bądź zbiorowych działań lub serii działań, związanych z jakimś dniem lub okresem roku, które związane są zachowaniami ukształtowanymi przez obowiązujące wartości i normy.
Obrzęd rodzinny	związana jest z najważniejszymi etapami ludzkiego życia (m.in. narodziny, zaślubiny oraz umieranie) i wpisuje doświadczenia jednostki w życie społeczności lokalnej.

Zwyczaj	przyjęty w danej grupie społecznej sposób zachowania się jej członków w określonych sytuacjach, od którego odchylenia nie budzą sprzeciwu i nie spotykają się z negatywnymi reakcjami otoczenia.. Przykład – przepuszczanie kobiet w drzwiach, prośenie przez mężczyznę kobiet do tańca.
Obyczaj	forma zachowania powszechnie przyjęta w danej zbiorowości społecznej, poparta uznana w niej tradycja, jako jedna z form kontroli społecznej. Przykład – czarny strój na pogrzebie; zdejmowanie czapki przez mężczyzn w kościele
Tradycja	przekazywane z pokolenia na pokolenie historycznie ukształtowane obyczaje, poglądy, wierzenia, zasady postępowania, sposoby myślenia, a także zwyczaje.

Poprawne odpowiedzi

- ▶ Obrzęd – zespół zakorzenionych w tradycji, najczęściej określonych przepisami, czynności i praktyk o znaczeniu symbolicznym, towarzyszących jakiejś uroczystości o charakterze związanym z charakterem społeczności
- ▶ Obrzęd doroczny – wszelkie nieinstynktowne, prowadzone w sposób nieracjonalny (w znaczeniu trybu działań dążących do określonego celu) ludzkich, indywidualnych bądź zbiorowych działań lub serii działań, związanych z jakimś dniem lub okresem roku, które związane są zachowaniami ukształtowanymi przez obowiązujące wartości i normy. Do obrzędów dorocznych możemy więc zaliczyć tradycje, obrzędy, zwyczaje, a także wierzenia zabiegi magiczne itp. związane z obchodami świąt kościelnych, narodowych, szkolnych, obyczajowych
- ▶ Obrzęd rodzinny – związana jest z najważniejszymi etapami ludzkiego życia (m.in. narodziny, zaślubiny oraz umieranie) i wpisuje doświadczenia jednostki w życie społeczności lokalnej. Charakterystyczne dla obrzędów rodzinnych jest występowanie trzech etapów: wyłączenia, okresu przejściowego i włączenia. Przykłady – ślub, pogrzeb
- ▶ Zwyczaj – przyjęty w danej grupie społecznej sposób zachowania się jej członków w określonych sytuacjach, od którego odchylenia nie budzą sprzeciwu i nie spotykają się z negatywnymi reakcjami otoczenia. Zasadniczą cechą zwyczajów jest to, że nie są reglamentowane społecznie, nie są obwarowane sankcjami społecznymi. Dzieje się tak ze względu na ich mniejszą doniosłość społeczną i słabszą normatywność w porównaniu z obyczajami. Przykład – przepuszczanie kobiet w drzwiach, prośenie przez mężczyznę kobiet do tańca
- ▶ Obyczaj – forma zachowania powszechnie przyjęta w danej zbiorowości społecznej, poparta uznana w niej tradycja, jako jedna z form kontroli społecznej. Obyczaje regulują szeroki zakres spraw społecznych doniosłych dla danej grupy i pozostających poza sferą obowiązywania prawa, moralności, religii. Naruszenie obyczajów danej grupy powoduje

negatywną reakcję ze strony grupy. Ogół obyczajów danej grupy składa się na jej obyczajowość. Przykład – czarny strój na pogrzebie; zdejmowanie czapki przez mężczyzn w kościele

- ▶ Tradycja – przekazywane z pokolenia na pokolenie historycznie ukształtowane obyczaje, poglądy, wierzenia, zasady postępowania, sposoby myślenia, a także zwyczaje

